

KIHNU LEHT

VÄLJAANDJA KIHNU VALLAVALITSUS

detsember 2011 nr. 11 (133)

Foto: Olev Mihkelmaa

Jõuluõhtu valgus

Jõuluõhtul süütan küünla
tuba sellest valgeks saab
süttib siis ka hinges küünal
mis mind valgustab

Näitab teed ja õiget suunda
ehk ka kõigi teistele
valgus palju muuta suudab
annab rahu hingele

Vaata kaua küünlaleeki
tunned miski selgeks saab
süüdakem kõik hinges leegid
kaunil õhtul ilusal

Siis saab sooja iga hing
ka üksikum siin ilmas
õnnest särama lööb silm
ning pisar langeb silmast

Lohu Anneli

Kihnukeelne Täheke sai valmis

Kõikidel Kihnu lastel on nüüdseks nähtavasti kihnukeelne Täheke kaanest kaaneni läbi loetud - trükivärsket ja värvilist lasteajakirja esitleti Kihnu koolimajas novembrikuus peetud kirjandusliku kamevali maiuspalaks.

Ajakirja Täheke, mis valmis toimetuse ja SA Kihnu Kultuuriruum koostöös, käis lastele jagamas peatoimetaja Ilona Martson. Ajakirjas on Kihnu laste kirjutatud lood, luuletused, joonistused.

Kadripäeva eel ilmunud ajakirjas on kirjutis kihnupärasest kadripäevast, Kura Mari sulest, kes kirjutab ka viulimängust. Meisterdamisnurgas õpetab Pärdis-Jaagu Annika, kuidas valmistada krepp-paberist roosi. Sa-

ma roosivalmistamine jõuab ka detsembrikuu nõ suurde ehk kirjakeelsesse Tähekesse.

Täheke kaante vahele on jõudnud Joel Sanga ja Ilmar Tralli luulet, Harri Jõgisalu ja Enda Naaberi jutte.

Kaanepildi joonistas Irene Port, teised illustratsioonid,

valmisid ajakirja toimetuses.

Paljud lood ja luuletused tuli kihnu keelde tõlkida ning kihnukeelse lõpliku sõna ütles Noodi Maie.

Uue-Matu Mare sõnul on Täheke selle sügise suurim töö. „Võib tunduda küll, et väike asi, aga tegelikult ei ole. Nii palju oli erinevaid va-

riante ja valikuid, mida kaaluda, kas võtta või jätta,“ rääkis ta.

Kuna Täheke tegemine venis ja jutuvõistlus jäi mitme aasta tagusesse aega, olid mitmed jutud vahepeal avaldatud ning ühe puhul ilmnes, et see on maha kirjutatud.

Mare rääkis, et esimene katsetus ei jää ainukeseks, Täheke peatoimetajaga on kokku lepitud, et kihnukeelne erinumber hakkab ilmuma igal aastal, praeguste plaanide järgi ilmselt sügis-talvisel perioodil. Selleks peaks tegema igal aastal jutude ja luuletuste konkursi, et saada avaldamiseks sobivat materjali.

„Järgmiseks korra oleks palju rohkem mõtteid,“ lausus Mare. Tema hinnangul on vahva vaadata Kihnu õpilaste jutukesi koos professionaalsete kunstnike illustratsioonidega. Juttude, luuletuste, piltide lõplik väljavalmimine toimus ajakirja toimetuses. Joonistustest on ajakirja jõudnud palju Jarmotoid.

Kihnu õpilased võtsid trükivärsket ajakirja väga soojalt vastu ning selle esitus sobis kirjanduslikule kamevalile hästi. Tähekest lugesid huviga nii väikesed kui suured koolilapsed ning need lapsed, kes kamevalil ei olnud, küsisid järgmisel päeval, kas nemad ka ajakirja saavad.

Kihnukeelset Tähekest trükiti 300 eksemplari, millest 100 jagati Kihnu lastele ning kooli ja lasteaeda õppematerjaliks. Osta saab Tähekest Kihnu muuseumis või tellida Kihnu Kauba Maja leheküljelt.

Anu Saare

Toimetus

Toimetaja Anu Saare tel 514 5223
Kujundaja Pille Paalam
Väljaandja Kihnu Vallavalitsus
Trükikoda Hansaprint
Tiraazh 250

Kihnu Leht ootab teateid, kaastöid, fotosid, õn-
nitlusi ja kuulutusi e-posti aadressil kihnuleht@gmail.com ja
info@kihnu.ee, samuti võib need tuua
Kihnu vallavalitsusse.

Kihnu näitus rändas riigikokku

Kihnlaste värvikirevaid riideid on sügiseti maridipäeva paiku riigikogu hoones näha olnud juba mitmeid aastaid.

Selle traditsiooni algatamise eest oleme tänulikud suurele Kihnu sõbrale Mark Soosaarele. Tänavu oli seitsmes kord viia hingedekuu kolmandal kesknädalal riigikogulastele kihnulikke külakosti. Kuus aastat oli Kihnu päeva toimumise kohaks alumise korruse vestibüül, kus tantsiti ja lauldi ning müüdi kihnu käsitööd ja leiba.

Sellel aastal läksime korruse kõrgemale, kus istungisali koridoris avas Riigikogu esimees Ene Ergma fotonäituse „Suur süda ja tugevad käed”.

Tegemist on sellesama Kihnu muuseumi rändava näitusega, mille pildid on valik norralanna Anne Helene Gjølstadi töödest. Niivõrd olulises hoones näituse avamisele sõitis Norrast kohale ka fotokunstnik ise. Tema suust kuulsid kohale tulnud riigikogulased imetlevaid sõ-

Kaks tähtsat naist näituse valmimisel - piltide autor ja ülesseadja.

nu väarikasse ikka jõudnud kihnlannade ja üldse kihnu elu kohta. Auväärseks külaliseks, kes samuti tänuavalduseks sõna palus, oli Norra suursaadik Lise Kleven Grevstad.

Kihnu delegatsiooni liikmetest kõneles vallavanem Tälle Ingvar, kes sõnaosavalt juhtis mõjuvõimsate rahvasaadikute tähelepanu sellele, et paljuimetletud kihnu

kultuur õitseb kaua veel siis, kui Kihnus on lapsi ja kui olemas on hea soe ja hubane koolihoone, vihjates uue koolihoone rahastamise vajadusele.

Kohal oli loomulikult ka Kihnu endine vallavanem ja praegune Riigikogu liige Anely Akkermann, kes piduliku avamise ankrunaiseks oli, öeldes: „Fotodest on koostatud muljetavaldavalt vahetu

ja kõnekas näitus – piltidel on üldisem sõnum aja kulgemisest.”

Sõnavõttude vahepeale kõlas Kihnumaa naiste laul ja tants. Nooremad kihnlased olid esindatud Kuraga Mari viiuliõpilaste kaudu.

Lisaks fotonäitusele võtsime Toompeale kaasa väljapaneku Kihnu-teemalistest raamatutest.

Võõrustajad kostitasid meid muuhulgas ajaloolise Toompea lossi tutvustusega ja nooremad kihnlased käisid ära Pika Hermannini tornis. Olime üllatunud, kui Ene Ergma kutsus meid oma töökabinetti ja ühispildile toas, kus toimuvad kohtumised kõige kõrgemate eesti riigi väliskülastajatega.

Kuigi meie, luust ja lihast kihnlased, hakkasime paari tunni möödudes uue vala bussiga Kihnu poole vutama, jäid pildid eakatest kihnlannadest riigikogu hoonesse 15. detsembrini Kihnut ja kihnlasi meelde tuletama.

Noodi Maie

Kihnlasõd käüsid Mardiluadal

Juba mõtmondad aastad ond kihnlasõd takaks suan käüä porikuuss Talinas Saku Suurallis Mardiluadal.

Tänavasta oli Mardiluut engedekuu 10-ndäst 12-ndä päävani. Luada korraldajal tuli mõtõ, et kihnlasõd võiks esineda kua ning tehä üläljõstmist. Tänavasta sai kolmõngõst mindud – Kihnu instituut, kultuuriruum ning muusium.

Meiti oli ette paras punt koos, et saemõ tantsi ning laolda. Piäle selle, et pääväd läksid Kuraga Öie pilli saatõl kaodu, oli meitel juurõs Kihnu leibä ning iõlma ulka käsitüed. Robõrti Marta ning Elmi, Kasõmaa Ella, Ruõ Salmõ, Sarabu Silvi, Kuraga Elga ning Noodi Maie olid ette

kangõd massakatõlõ õpõtusõnu jagama ning kõikõlõ küsümustele vastama, saessa tiädä taheti. Palmi Milvi käüs kua abis käsitüed müümes.

Kuraga Mari sai inimestele mieleiäd tehä, et nüüd suab Kihnu käsitüed kua internetist osta ning Kihnu käsitüemeistrite käest nõu küsüdä, kui mõnda taris tiädä ond. Timu Endel oli kua ennäst kodont vällä aan ning üheteese võedu pildistäsid meiti ning laata Kasõ Margiga seltsis.

Sjõnna laadalõ sünnüb tõest minna. Mia ei põlõ oma elus nda suurõl luadal käün. Siäl olid sepäd, ruudiliste rätikute kudujad, luasipuhujad, sauõst voolijad, jõvam'tõ kõiki ää nimetä. Meistrisi oli tuln Suõmõst,

Foto: Marie Soosaar-Virta

Ungarist, Lätist. Gruusiast, Ollandist, Venemualt, egäst jõlma nurgast, omal riistad juurõs, et kohapiäl käsitüed tehä. Sedä kõiki piäb ise oma silmägä nägemä, miokõ melu ning jaht siäl ond. Kat-

sumõnd ikka tulõvasta kua pundi kogo suaja ning uiõst Mardiluadalõ minnä!

Aitima kõikõlõ luadalistõlõ!

Lepiku Maris

Liikluseeskirjad kehtivad ka saarel

◆ Selle kirjatüki ajendiks sai hiljuti Kihnus juhtunud liiklusõnnetus, milles osalesid kaks mootorratturit. Kokkuvõtteks võib öelda, et oli üks õnneliku lõpuga lugu. Inimesed said küll viga, kuid kõigile jäi hing sisse. Inimese elu ja tervis on olulisemad kui kortsus plekk. Ma ei peatu konkreetselt kellegi süü küsimusel, sest minu arvates on probleem laiem kui see konkreetne juhtum.

Samuti ei taha hakata täiskasvanud inimestele moraali lugema, soovin hoopiski koputada teie südametunnistusele. Nii väikese kogukonna jaoks on ka üks inimvigastustega õnnetus liig.

See ei ole mingi uudis, aga tuletan siiski kõigile meelde, et liiklusreeglid kehtivad ka siis, kui politseid saarel pole. Kui analüüsida saarel toimunud inimkannatanutega liiklusõnnetusi, siis läbib neid liigagi tihti üks ja seesama ühine nimetaja – purjus pea. Õeldu kehtib küll meeste kohta. Mootorsõidukit võib juhtida kaine peaga, peab olema juhtimisõigus ja piisav vanus.

Kihnus on omanäoline kultuur, mille lahutamatuks osaks on külghorviga mootorratas. Joomane juht sellegipoolest mootorratta selga ei passi. Kihnu naistele soovitatakse mootorrattaga sõites kanda kiivrit. Rätik on küll kena, kuid peale ta kaitset ei paku. Soovitan mõelda Kihnu värvides kiivriks, ka nii on võimalik oma rahvuskultuurile truuks jääda.

Eriti taunitav on olukord kui vanemad lubavad lastel juhtida autosid või mootorrattaid. Selline käitumine on vastutustundetu ja paneb ohtu lapse elu ja tervise. Kui vanem annab sõiduki juhtimise üle lapsele, jääb vastutus ikkagi vanemale. Vanem autoomanikuna on suurema ohuallika valdaja ja vastutab selle õige ja sihipärase kasutamise eest. Lõpetuseks soovin kõigile turvalist liiklemist!

Sander Peremees,

Lääne Prefektuuri
liiklusjärelvalve talituse juht

Ahhaad heade mõtete linn

Kuu alguses, 4. ja 5. detsembril, said Tartus Ahhaa-elamuse Kihnu kooli õpilased. Pühapäeva õhtul külastasime kevadel avatud teaduskeskust ning 4D-kino, esmaspäeval nautisime hommikust Toomemäge ja muusikali „Marry Poppins“.

Terve nädala olid ilmaenustajad ähvardanud, et reis mandrile jääb ära, kuna tormituuled puhusid valjult. Õnneks aga soosis ilmataat meie ettevõtmist ning taludes väikest loksutamist, jõudsime mandrile, et seada suund Emajõe Ateenale.

Esimesena vaatasime üle AHHA-keskuse atraktsioonid. Saime tõmmata ennast lae alla, sõita rattaga mööda nõõri nagu tsirkuseartist, mediteerida ülisuurtes munades, imetleda oma figuuri kõverpeeglitest, ekselda peeglite labüridis, seada oma pea toidukandikule või üritada liikuda Shanghai toas, kus kõik on 20-kraadise kaldega. Teadlased mängisid nii meie kehade kui mõistusega.

Edasi mängiti meiega Lõunakeskuse 4D-kinos, kus kihutasime kosmose vallatutel kurvidel, tuul mõnusalt nägu paitamas.

Kuna esimene elamus oli ülev, siis otsustasime veel ühte seanssi külastada, see-

Ei või olla! See pole võimalik!

kord mööda lumiseid nõlvu.

Kinotöötajad rahustasid, et me võime karjuda nii valjult, kui aga soovime, kuna saal on helikindel.

Pigem ajas meid see rallitamine küll südamest naerma kui hirmust kiljuma. Nii

mõnigi meist mõtles, et astronaudi töö võiks olla huvitav ja põnev.

Selleks ajaks olid meil kõigil kohud tühjad ning ei jäänud muud üle, kui astuda sisse Big Ben'i pubisse, kus ootasid meid soojad road.

Muidugi ei saa jätta mainimata laual olnud vanas inglise stiilis telefone, millelt lapsed korduvalt helistasid kõrvallaudadesse. Lõpuks tuli õpetajatelauas toru hargilt maha jätta, et õpetajad Anu, Laura ja Ragnar saaksid võtta paar ampsu tühja kõhu leevendamiseks.

Toidud söödud, mõtlesime vaadata suurt ja pontsakat jõulupuud Raekoja platsil ning õpetajate rõõmuks nende *alma mater*'it. Kuid rohkem kui tuledes säraavad ülikooli peahoone sambad pakkus lastele elamuse vastasmaja aknal palja ülakehaga poseeriv kõhukas meesterahvas.

Merilini pea puuviljakandikul - laske hea maitsta.

as

Raigo ja Kristjan Jaak.

Selleks ajaks olime üpriski väsinud, ainus soov oli magamiskott lahti rullida ning unele heita. Selgus, et kõigil selleks soovi siiski ei olnud ja jätame öised ahhaa-elamused leheveergudel kajastamata ning igähe südame-tunnistusele.

Hommikuse trenni tegime Toomemäe vallutades, kus nägime Ernst Baeri ja Kristjan Jaak Petersoni kuju, Musement, tähetorni, Toomkiriku vägevaid varemeid ning Ingli ja Kuradi silda. Kui kesklinna jõudsime, olid poed avatud ning ajatäiteks tegime ühe poe tuuri.

Lõpuks oli aeg niikaugel, et sättida end Vanemuisesse „Mary Poppinsi“ muusikali nautima. Enne etendust olid mõned õpilased natuke skeptilised tüki osas, et kas ei ole see mõeldud väiksematele vaatajatele, kuna seal oli täidetud valdavalt algkooliealistega.

Kuid lavakujundus, muusika, kostüümid, näitlejate mäng ja kasutatud efektid tegid oma töö ning pärast etendust olid kõik rahul, väljendades seda kiitvate sõnade ja žestidega.

Mitmed õpilased ütlesid, et see oli nende senise elu parim etendus ning Aivo küsis järgmisel päeval, kas seda veel mängitakse – tema tahab uuesti sama muusikali vaatama minna.

Etendus oli hoogne ja lõbus, täis tuttavaid lauluvärske. Laval aga tegutsesid tuntud näitlejad - Nele-Liis Vaiksoo, Karol Kuntsel, Veikko Täär, Merle Jääger. Ülejäänud näitetrupile lisaks esinesid Vanemuise sümfooniaorkester Tarmo Leinatamme juhtimisel, ooperikoor, balletirühm ja bänd.

Üks ootamatuid hetki oli laval liikumatult seisnud marmorkuju, kes korraga elama hakkas ja põhjustas saalis üllatushüüatusi. Lisaks lendas nimitegelane, nagu talle kohane, oma vihmarvarjuga taeva laotuses.

Etendus, täis fantaasiat, laulu, tantsu, imeilusaid kostüüme ning õpetlikke sõnu, lõppes pika aplausiga.

Kodu poole sõites aga kumisesid peas rõõmsad viisijupid: „Igas töös leidub alati üks suhkrutükk...“

Laura Pürjema

Üheskoos suudame palju korda saata

Loeme ja kuuleme iga päev paljudest probleemidest, mis meid ümbritsevad. Jah, probleem on ja peabki olema, muidu kaotaks elu mõtte. Mis hoiab meid elus ja just aktiivses elus, kui mitte võitlus oma tänase ja homse päeva eest.

Tänane päev on nagu ta on, aga homse parema eest saame me kõik ise hea seista ja seda paremaks muuta. Enamus inimesi arvab, et „oh, mis mina, mina olen väike rumal inimene ega tea midagi“. Kas see ikka on nii? Arvan, et mitte.

Muidugi ei saa kõik olla niinimetatud sädinimesed, kes aina otsivad uusiväljakutseid ja on pidevas tegutsemishoos. See muudaks meie maailma väga üksluiseks.

Just mitmekesisus ongi see, mis teeb elu huvitavaks ja elamisväärseks. Väita aga, et igaüks meist ei saa anda oma panust parema tuleviku nimel, on vale.

Üksi on võib-olla tõestiraskes, aga üheskoos suudavad ka kõige tavalisemad inimesed palju korda saata. Ka kõige aktiivsem persoon ei suuda midagi üksi teha, olgu ta siis ükskõik millisel tasandil poliitik või ärimees või kes iganes. Ikka on vaja toetajaid ja abilisi.

Tõsiasi on aga see, et ükskõik millises seltskonnas läheb jutt ikka välja kirmiseni, küll sarjatakse kohalikku omavalitsust, küll Eesti riiki, küll Euroopa Liitu. Kahjuks teeme me seda kõik, ka selle kirjatüki autor.

Aga mõelgem korra, mida me ise oleme teinud sel-

leks, et ei peaks kiruma. Jätame kõrvale selle varianti, et „oh, mis mina, nagu nii ei muutunud midagi“.

Kas me ikka oleme nii saamatud ja armetud, et ei suuda kaasa rääkida? Kui nii, siis kas meil üldse ongi õigust paremale tulevikule? Kõige hullem ongi käegaloomine ja allaandmine.

Näiteid julgete ideede teoks saamisest pole vaja kaugelt otsida. Kihnus on neid piisavalt. Võtame kasvõi lasteaia loomine ja pärast ka laste mänguväljaku valmimine. Ja selliseid ideid, mis algul tunduvad võib-olla teostamatud, on julgelt oma tahtmist läbi

viies saavutatud hulganisti.

Ma julgen täietõsidusega väita, et me kõik suudame liigutada mägesid, kui ainult tahame ja ei

pelga kulutada selle nimel oma aega ja energiat.

Siit ka minu üleskutse kõigile kihnlastele osalema aktiivselt nii valla kui ka riigi elus. Muidugi ei lähe kõik alati libedalt, eriti veel siis kui riigiparatuur asub kaugel ja ligipääs sinna on raskendatud.

Palju tuleb ka tagasilööke, aga sellest ei tohi lasta end heidutada vaid ikka julgelt ja sihikindlalt edasi pürgida. Ei tohi olla suhtumist, et küll keegi ikka ära teeb, parem olen vaikselt, mine tea, mis juhtub. Mis saab siis, kui kõik nii mõtlevad?

Soovin kõigile kihnlastele head teotahet, positiivset ellusuhtumist ja teineteisemõistmist.

Rahulikke jõule ja ilusat uue aasta algust. Milline see aasta tuleb, sõltub juha veidi meist enestest.

Soometsa Mihkel

Mõelgem korra, mida me ise oleme teinud selleks, et ei peaks kiruma.

Kadripäevapidustusi jätkus Kihnus tänavu kahele päevale ja kolme peopaika. Tantsust ja pillimängust polnud samuti puudu.

Fotod: Seido Suia

Rahvaloendus hakkab vastuseid otsima

31. detsembril algab Eesti üheteistkümnes rahva ja eluruumide loendus, mis lubab selgust luua paljudes tähtsates küsimustes Eesti elanike kohta.

Selleks, et tulemused ikka täpsed oleksid, on loenduse küsimustele vastamine igale Eesti elanikule kohustuslik.

„Loendusel osalemine on tõepoolest kohustuslik. Ainult siis, kui meil on täpne ja ajakohane statistika meeste ja naiste arvust ning erineva vanuse, hariduse ja elukutsega inimeste paiknemisest, saame oma ühiskonnale seada mõistlikke tulevikusihte,“ rääkis Pärnu ringkonnajuht Vilja Alamaa.

Rahvaloendus on ainus võimalus vajalikke andmeid saada ja seetõttu on loendusel osalemise kohustus kirjas ka riikliku statistika seaduses.

Loenduse metoodikajuhi, Tartu Ülikooli emeriitprofessor Ene-Margit Tiidu sõnul pole selles midagi uut – juba 1922. aastal, kui toimus iseseisva Eesti Vabariigi esimene rahvalugemine, oli küsimustele vastamine kohustuslik.

„Tol ajal öeldi ka, et rahvalugemine annab rahvale silmad ning et rahvas, kel puuduvad rahvalugemise andmed, ei tunne iseennast. Need on minu arvates igati ilusad mõtted, mis sobivad ka tänasesse päeva,“ rääkis Ene-Margit Tiit. „Kasutagem siis seda võimalust, mis meil on ja anname ka tänasele Eestile silmad, et näha, millised me tegelikult oleme.“

Vastused ainult statistika tegemiseks

Ringkonnajuht Vilja Alamaa teab, et kohalikud inimesed on loenduse eel juba väga põnevil – kui palju meid siis ikkagi on. „Loendusel kogutud andmed aitavad vastata paljudele olulistele küsimustele. Inimeste paiknemise järgi saab teada, kas

teede ja ühistranspordivõrk vastab inimeste vajadustele ja milliste sotsiaalteenuste järgi hakkab eri piirkondades vajadus tekkima,“ tõi ringkonnajuht vaid mõned näited selle kohta, miks loendus on meile kõigile vajalik.

Neile ja teistele tähtsatele küsimustele vastamiseks on vaja üksnes statistikat. See tähendab, et loendusel kogutud isikuandmed on kaitsitud ja neid ei anta edasi kolmandatele osapooltele. Ka riigiasutustele mitte.

„Rahvaloendusel esitatud andmetest kellelegi mingeid õiguslikke tagajärgi küll kindlasti ei tule,“ ütles Alamaa. „Neid andmeid ei anta mitte kellelegi edasi ja statistika tegemisel eraldatakse vastustest ka inimeste isikuandmed. Seega ei pea keegi ka kartma, et muutuks tema sisekirjutus, sotsiaaltoetused või pensionimaksed.“

Esimest korda saab e-loendada

Selleks, et andmetekogumine oleks kõigile võimalikult mugav, on loendajate käsutuses sülearvutid ja päris esimest korda võimalik end ka ise interneti teel loendada.

„Rahvaloendus algabki 31. detsembril just e-loendusega, kus terve kuu jooksul on võimalik kõigile küsimustele vastata hoopis internetis,“ rääkis ringkonnajuht Vilja Alamaa.

„Eks see on ju teada, et meie inimesed on võib-olla natuke häbelikud ja ei taha võõrale inimesele endast kuigi palju rääkida. Seepärast ongi väga mugav, et igaüks, kel ID-kaart või pangakoodid olemas, võib loendusankeeti täita ka täitsa omaette, arvuti taga istudes,“ selgitas Alamaa.

Interneti teel loendusel osalemiseks peab olema võimalus kasutada arvutit ja internetti ning veebilehel asuvasse ankeeti sisselogimine toimub ID-kaardi või internetipanga kaudu. Koht ei ole seejuures oluline: olgu selleks

Rahva ja eluruumide loendus 2011

- ◆ **31. detsember 2011:** kõik rahvaloenduse andmed kogutakse 31. detsembri seisuga
- ◆ **E-loendus:** 31. detsember 2011 – 31. jaanuar 2012
- ◆ **Küsitlusloendus:** 16. veebruar – 31. märts 2012
- ◆ Rahvaloendaja näitab alati töötõendit, kannab salli ja sinist kohvrit, teie palganumbrit ei küsi ja enne 16. veebruari teid loendama ei tule.
- ◆ Tulemusi avaldatakse alates 2012. aasta maist.
- ◆ Rahvaloendusel osalemine on kohustuslik.

siis enda või oma lähedaste kodu, töökoht, raamatukogu või koguni buss.

E-loenduse keskkonnas on olemas kõik vajalikud juhendid ja abi saab küsida ka statistikaameti infotelefonil 625 9100 või e-posti teel aadressil klienditugi@stat.ee.

E-loenduse ajal vastab infotelefon kõigil nädalapäevadel kell 8–22, küsitlusloenduse ajal veebruaris ja märtsis esmaspäevast reedeni kell 8–18.

Tuleb ka rahvaloendaja

Kes e-loendusel osaleda ei soovi või jõua, võib oodata hoopis rahvaloendaja külastust – nemad hakkavad inimesi külastama alates 16. veebruarist ja teevad seda kuni märtsi lõpuni. Kui kedagi pole kodus või pole vastamiseks parim aeg, jätab loendaja teatise oma kontaktandmetega.

„Siis tuleks loendajale helistada ja leppida kokku kohtumiseks sobiv aeg,“ ütles ringkonnajuht.

Statistikaameti palgatud 2200 rahvaloendajat hakkavad inimesi külastama ala-

tes 16. veebruarist. Neid tunneb ära statistikaameti poolt väljastatud pildiga töötõendi, sinise kohvri ja loenduse kirjadega salli järgi. Tavapärase paberankeedi asemel märgivad nad vastused sülearvutisse ja kunagi ei küsi inimestelt nende sissetulekut.

„Tõesti, ühtegi rahvaloendajat enne 16. veebruari ei tule ja nemadki külastavad vaid neid inimesi, kes pole osalenud e-loendusel või kui e-ankeet on jäänud lõpetamata. Küll aga jätkavad endiselt oma tööd teiste uurinutega seotud statistikaameti küsitlajad ja neid ei tasuks karta, vaid küsida igalt küllaliselt, kes end küsitlaja või loendajana esitleb, töötõendit, millel kindlasti peab olema pilt,“ soovitas Pärnu ringkonnajuht Vilja Alamaa.

Kogu info rahva ja eluruumide loenduse kohta on leitav aadressil www.REL2011.ee ning detsembrikuu jooksul jõuavad kõikidesse postkastidesse ka loendust tutvustavad voldikud

Karin Volmer,
statistikaamet

NOVEMBER-DETSEMBER VALLAVALITSUSES

- ◆ Korraldati lihtmenetlusega hange „Kihnu lasteaed-kooli põhiprojektii ekspertiis“;
- ◆ Otsustati teenistusliku järelevalve läbiviimine Kihnu Koolis;
- ◆ Kahele isikule anti üürile munitsipaaleluruum;
- ◆ Muudeti Kihnu Vallavalitsuse 07.06.2011 määrust nr 4 „Kihnu Kooli lasteaeda vastuvõtu ja sealt väljaarvamise kord“. Muudetud määrusega on võimalik tutvuda Kihnu kodulehel haridusalaste õigusaktide all;
- ◆ Kihnu hambaravikabineti sisustajaks valiti Retent AS;
- ◆ Evald Lillesele väljastati ehitusluba majutushoone laiendamiseks Linaküla küla Kastani katastriüksusel;
- ◆ Maria Elisabeth Nielsen'ile tagastati 3,70 ha Randli maaüksusena (endine Randli 41);
- ◆ Jaan Alasele väljastati ehitusluba elamu rekonstrueerimiseks ja laiendamiseks Rootsiküla küla Uettoa katastriüksusel;
- ◆ Toetati Kristel Nazarovit 200 euroga Linaküla küla ja Sääre küla kadripäeva läbiviimisega kaasnevate kulude katmiseks;
- ◆ Toetati Maire Havikut 100 euroga Lemsi küla kadripäeva läbiviimisega seonduvate kulude katmiseks;
- ◆ Toetati SA Kihnu Kultuuriruumi 100 euroga Rootsiküla küla kadripäeva läbiviimisega seonduvate kulude katmiseks;
- ◆ Tunnistati nurjunuks lihtmenetlusega riigihange „Kihnu lasteaed-kooli põhiprojekti ekspertiis“;
- ◆ Viktor Mihhailovile väljastati kirjalik nõusolek veetorustiku ehitamiseks Rootsiküla küla Tammela katastriüksusel;
- ◆ Kinnitati Kihnu valla toetusfondi korrale tingimustele vastav Kristel Nazarovi esitatud toetuse kasutamise lõpparuanne;
- ◆ Kinnitati Kihnu valla toetusfondi korra tingimustele vastav

- Maire Haviku esitatud toetuse kasutamise lõpparuanne;
- ◆ Kinnitati Kihnu valla toetusfondi korra tingimustele vastav SA Kihnu Kultuuriruumi toetuse kasutamise lõpparuanne;
- ◆ Korraldati lihtmenetlusega hange „Kihnu Suaru sadama rekonstrueerimise ja tehnosüsteemide rajamise projekterimistööde peaprojekterija leidmine“ korraldamine;
- ◆ Elve Vahkelile väljastati kirjalik nõusolek salvkaevu ja loomade varjualuse ehitamiseks Sääre küla Tanili katastriüksusele;
- ◆ Muudeti Kihnu Vallavalitsuse 15.11.2011 korraldust nr 134 „Teenistusliku järelevalve läbiviimine Kihnu Koolis“;
- ◆ Kihnu lasteaed-kooli põhiprojekti ekspertiisi tegijaks valiti K & M Projektbüroo OÜ;
- ◆ Sadamakao ja Vallakao rekonstrueerijaks valiti Serinus OÜ;
- ◆ Sadamakao ja Vallakao rekonstrueerimise omanikujärelevalve teostajaks valiti Ösel Consulting OÜ;
- ◆ Otsustati jätta kasutamata Rootsiküla küla Mahlametsa kinnistu ostueesõigus;
- ◆ Saima Klaasile anti ehitusluba kuuri püstitamiseks Rootsiküla küla Lamendi katastriüksusele;
- ◆ Kinnitati Mihkel Lease poolt esitatud hajaasustuse veeprogrammi 2011. a taotlusvooru aruanne projektile „Soometsa salvkaevu puhastamine ja desinfitseerimine ning veepuhastusseadmete paigaldamine“;
- ◆ Kinnitati Kihnu Kooli hoolekogu koosseis: liikmed Ago Laos, Mare Mätas, Erle Oad, Elme Männi, Ülle Püüa, Raili Laos, Kerli Vahkel;
- ◆ Lihtmenetlusega hanke „Kihnu Suaru sadama rekonstrueerimise ja tehnosüsteemide rajamise projekterimistööde peaprojekterija leidmine“ edukaks pakkumuseks kinnitati PG Projekt OÜ pakkumine.

NOVEMBER-DETSEMBER VALLAVOLIKOGUS

- ◆ Määrati kindlaks Haavametsa ja Kase kinnisasjade vaheline piir;
- ◆ Määrati kindlaks Pärdi-Jaagu ja Pärdi-Tooma kinnisasjade vaheline piir;
- ◆ Muudeti Kihnu Vallavolikogu 09. veebruari 2009 määrust nr 1 „Kihnu Vallavalitsuse teenistujate ja vallavalitsuse hallatavate asutuste töötajate struktuur, koosseisud ja palgamäärad“. Muudatus: Kihnu Rahvamaja struktuuris asendati jõusaali administraatori ametikoht spordiinstruktoriga ning 1,5 huvitegevuse korraldaja ametikohta vähendati 0,5-le. Alates detsembrikuust ei tööta Kristin Mei huvitegevuse korraldajana.
- ◆ Kooskõlastati Kihnu Kooli 2007/2008, 2008/2009 ja 2009/2010 õppeaastate sisehindamise aruanne;
- ◆ Kehtestati Liivaku katastriüksuse detailplaneering. Planeeringu materjalidega saab tutvuda Kihnu kodulehel detailplaneeringute rubriigis.
- ◆ Määrati Elsy Randile ja Elisabeth Nielsenile kuuluva katastriüksuse koha-aadress;
- ◆ Määrati riigimetsamaa katastriüksuste jagamisel tekkiva-

- te maaüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed;
- ◆ Määrati Andres Preele kuuluvate katastriüksuste liitmisel tekkiva maaüksuse koha-aadress ja sihtotstarve;
- ◆ Muudeti Kihnu Vallavolikogu 25.03.2011 otsust nr 11;
- ◆ Muudeti teeregistris 28 tee nimetusi ja/või pikkusi; teeregistrisse lisati 9 teed ning registrist kustutati 1 tee;
- ◆ Muudeti Kihnu Rahvamaja, Kihnu Raamatukogu, Kihnu Muuseumi ja Kihnu Tervisekeskuse põhimäärusi. Põhiline muudatus on, et asutuse juhataja/direktori puhkusel või töölahetuses olemise ajal ning haigestumise korral asendab juhatajat/direktorit vajadusel vallavanema käskkirjaga määratud isik, kellega sõlmib töölepingu vallavanem või tema poolt selleks volitatud isik.
- ◆ Muudatustega on võimalik tutvuda Kihnu kodulehel.
- ◆ Kooskõlastati Manija saare teemaplaneering;
- ◆ Toimus Kihnu valla 2011. aasta eelarve muutmine ja esimese lisaeelarve kinnitamine.
- ◆ Kinnitati Kihnu valla 2011. aasta eelarve muutmine kogumahu -228 030,90 eurot ja kulude ümberpaigutus summas 35 661,30 eurot.

Mudilastel käis jõulumees

Kõige väiksemad kihnlased pidasid koos jõuluvanaga lustliku ja armsa jõulupeo. Lastel olid muidugi salmid ja luuletused selgeks õpitud ja jõuluvana jagas lahkesti kingitusi. Taat ei pidanud paljaks ka ise lastega tantsu lüüa, pealegi olid tal kummalisel kombel kihnu tantsude sammud selged, nagu kihnu keelgi.

Kõige imetlusväärsem oli nelja pisikese lasteaialapse viulumäng koos Kuraga Mariga.

Tänavuse peo hitiks kujunes lasteaiaõpetaja Elme Mäni kirjutatud kihnukeelne jõululuuletus. Sel peol oli küll kõik täpselt nii, nagu peab.

Anu Saare

Oli kena sügishommik nagu iga teinegi – õpilased ja õpetajad kogunesid koolimajja, et alustada töist koolipäeva. Korraga levis kulutulena teade: kooli on saabunud uued õpilased, kes seisavad nõudlikult maja ees ja ootavad sisselaskmist. Esialgu uskumatuna tundunud uudisel oli tõepöhi all – koolimaja ees olid seltsis lastega kolm uut tegelast, kes uudishimulikult ja mõkitades koolimaja ees luusisid. Millegipärast direktor neid õpilaste nimekirja ei võtnud. Foto: Lauri Leas

Porisõd jõulud

Kas jõulutundõ suab
kui lund ei põlõ muas?

Kas päkäpikk tuõb ponksi
kui õuõs kõikis pori?

Jah! Kõik asjad käüäd ikka oma rada
olga õuõs udu, tuisk või vaga
olga jõlm kas märg või külm või soe
küll jõulutunnõ õigõ aaga põuõ poeb!

Lohu Anneli

Helkur päästab elu

Halva nähtavuse korral või pimedas ajal liigeldes peab jalakäija kandma helkurit või kasutama valgusallikat

Kui senikehtinud nõue kohustas helkurit kandma vaid kõnniteeta ja valgustamata teel liikudes (tingimused, mis vastasid enamjaolt maantee liikluskeskonnale), siis uus liikluseadus näeb ette pimedas ajal liigeldes üldist helkuri kandmise kohustust. Seega, helkurit tuleb pimedas ajal kanda ka asulas.

Jalakäijahelkur on Euroopa Liidu direktiivi kohaselt isikukaitsevahend, mille turvalisusnõuded on kehtestatud vastava standardiga. Nõuetekohasel helkuril või selle pakendil peab olema tähistus CE EN13356 (LS § 11 lg 4). Korralik helkur on hästi märgatav lähitulede valgusvihus vähemalt 150m ja kaugtulede valgusvihus vähemalt 300m kauguselt.

Kuigi jalakäija näeb tuledega autot juba kaugelt, eris-

tab autojuht ilma helkurita jalakäijat lähitulede valgusvihus alles 30-40 m kauguselt. Pimedas sõites häirivad juhti veel vastusõitvate autode tuled, kriimustused ja mustus esiklaasil või vihm ja udu.

Halb ilm võib peaaegu poole võrra vähendada seda teepikkust, millel autojuht helkurita jalakäijat märkab. Halvemal juhul on see vaid 15-20 meetrit, mis ei ole piisav, et juht suudaks pidurdades jalakäijale otsasõitu vältida.

Kiirusel 90 km/h on auto peatumisteed pikkus kuival teekattel ligikaudu 70 meetrit. Märjal või lumisel teekattel on peatumisteed pikkus märka-

tavalt pikem. Korralik helkur on auto lähitulede valgusvihus nähtav juba 130-150 meetri kauguselt. Autojuht jääb siis piisavalt aega, et reageerida ja mööduda helkurit kandvast jalakäijast ohutult.

Kuidas helkur kinnitada?

Helkureid on riidele püsivalt ja ajutiselt kinnitavaid. Helkur tuleb riidele kinnitada nii, et see oleks nähtav võimalikult mitmest suunast. Kuna maanteel peab kõndima vasakpoolsele teepeenral, siis tuleb rippuv helkur paela ja haaknõelaga kinnitada oma riide paremale, sõiduteepoolsele küljele.

Helkur peab jääma rippuma umbes põlve kõrgusele – samal kõrgusel asetsevad ka sõidukite tuled. Oluline on jälgida, et helkur jope või mantli ääre alt välja paistaks. Pimedas liikudes suurendab jalakäija ja jalgratturi märgatavust ka hele riietus.

Helkuri toime põhineb te-

ma ehitusel: helkur peegeldab temas olevatele peegelpindadele langenud valguskiire tagasi valgusallika suunas.

Kui helkuri pind on kraabitud või kulunud, tuleks helkur uue vastu vahetada, kuna tema valgustpeegeldav toime on märgatavalt väiksem kui tervel ja puhtal helkuril.

Enda nähtavaks tegemine on vajalik ka jalgratturil. Põhivarustusena peavad igal jalgrattal olema kollased või valged helkurid vähemalt ühe ratta mõlemal küljel (nt kodarahelkurid) ning eesvalge ja taga punane helkur. Lisaks peab pimedas sõites rattal põlema eesvalge ja taga punane tuli.

Jalgratturil nagu ka pimedas autost väljunud juhil on enda nähtavaks tegemiseks soovitatav kasutada helkurmaterjaliga varustatud ohutusriietust. Autojuhil nõutav ohutusvest peab vastama standardi CE EN471 2-klassi ohutusriietuse nõuetele.

Maanteeamet

Jõlust jõuluaega kõikööl!
Folklooriansambel Kihnumaa

**Kihnu muuseum on talvepuhkuseks suletud
19.detsembrist 2011 - 2. jaanuarini 2012**

TIÄDÄANNÕ

Kihnu Kultuuri Instituut annab tiädä Kihnu Kielekoja liikmetele, et järgmine kogosuamine ond niärikuu 5-nda päävä kellä 11-st Kihnu muusiumis.

Arvutikoolitus tuleb jaanuaris

Vallavalitsuse novembrikuu lõpus planeeritud arvutikoolitused algajatele lõppevad jaanuarikuusse, kuna eeldatav osalejate arv (9) pole täitunud. Soovijad saavad ennast registreerida vallavalitsuse sekretäri juures või telefonil 446 9910.

Däd kihnlasõd!
Jõlusi roheliisi jõula!
Kui uiõ aasta tieb tie meite vahelõ, siis uõtamõ teiti jälle külä.
Olõtõ ju egä talvõ käün Manõjas laulmõs ning taentsmõs.
Kõegõ pazamatõ soovõga uiõks aastaks
Manõja Kultuuriselts

Päikest teite päevesse ning
 südämesse, armastust enge!
Et kõik edevõtmisõd
 korda lähäks!
Kihnlastõlõ sii ning
 siäl puõl merd soovib
Kihnu **K**ultuuri **I**nstituut

AITIMA KÕIKÕLÕ KIHNLASTÕLÕ,
KISSI OND OLN NÕUDUS
RIÄKMÄ OMA ELUST NING
TEGEMISTEST ESTI RAHVALÕ
NING LÄBI SELLE
TEIN KIHNUKIELSED
RAADIUSAATÕD
UVITAVAMAKS.
 LEPIKU MARIS

2011. aasta tõi Kihnu Jõnnu Pärnu mereväravasse

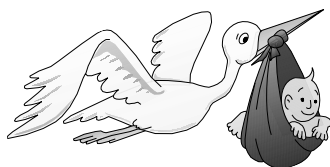
2011. aasta tõi Pärnu mereväravasse legendaarse mere-mehe Kihnu Jõnnu kuju. Pärnu Rotary Klubi algatusel ning skulptor Tauno Kangro käe all valminud kapteni kuju avati 14. mail suure kihnu peoga. Nüüd, aasta lõppedes, on õige aeg vaadata tagasi ideesünnileningteostamisele ja tänada neid, kelle abil see võimalikuks sai.

Pärnu Rotary Klubi
ja legendaarne kapten
Pärnu mereväravas
saadavad teele palavad
tänuõnad Kihnu
rahvale ja soovivad
rahulikku jõuluaega
ning õnnelikku,
turvalist ja edukat
uut aastat!

Pärnu Rotary Klubi nimel
 Jüri Feofanov
 Pärnu Rotary Klubi
 2010-2011 president
 Kihnu Jõnnu projekti juht

Õnnitleme!

Reelika Kott'i ja Märten Rohtla perre
sündis 2. detsembril poeg
Reimo Rohtla

M T Ü Suurhall liikmed!

Rahulikke jõule ja
ilusat aastavahetust!
Edukat ja saagirikast
2012. aastat!

M T Ü Suurhall Juhatus

Detsembrikuu sünnipäevalapsed

4. detsember

Anneli Saal (Antsu) 50

5. detsember

Jaan Köster (Luha) 81

6. detsember

Alla Vesik (Vägi) 84

8. detsember

Erich Köster (Kiusu) 65
Wilma Laarents (Landi) 80

13. detsember

Elmar Ringmets (Äpe) 55

14. detsember

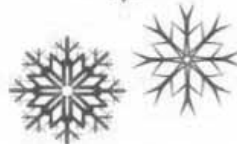
Heino Vahkel (Suigu) 75

31. detsember

Mihkel Tapp (Tällemäe) 77

AS Kihnu Veeteed
soovib ilusat jõuluaega
ja edukat uut aastat!

Kõegõ soemad soovid Kihnu Muusiumist –
äid jõula ning uut aastat!

LAOLAMÕ LABI MURÕDÕ
LÄBI LEENATSE SÜDAME....

Folklooriansambel Kihnumua avaldab
kaastunnet Järsumäe Virvele

TÜTRE HILJA
kaotuse puhul

Kihnu koolipere mälestab
koristajatädi

HILJA LAOST

ja avaldab kaastunnet omastele.

Lahkunud

Hilja Laos

25.06.1952-12.11.2011

Lahkunud

Mihkel Türk

19.10.1942-11.12.2011

Kallis õpetaja Eevi Türk!
Jagame Sinu leina abikaasa
MIHKEL TÜRK'i
kaotuse puhul.

Kihnu koolipere